

Úřad pro mezinárodněprávní
ochranu dětí

Mezinárodní únosy dětí

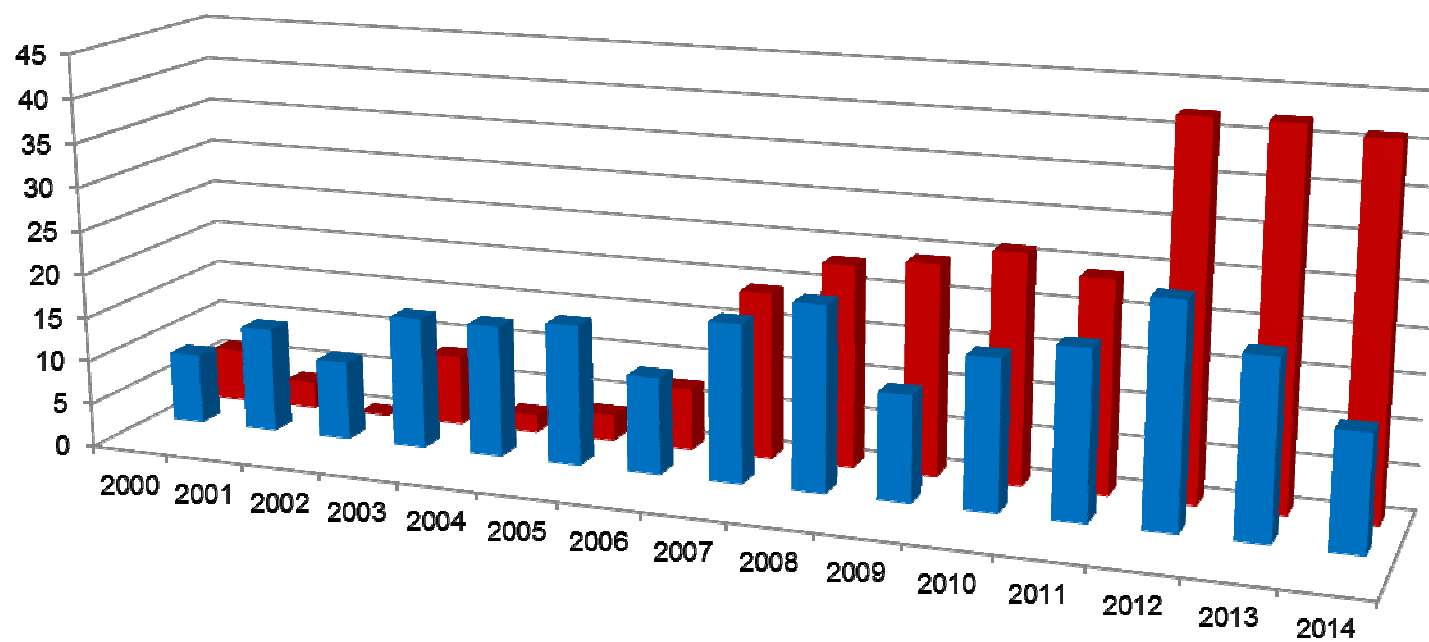
Justiční akademie, Kroměříž, 4. -5. 6. 2014

Markéta Nováková

www.umpod.cz

Statistika

Protiprávnost dle českého práva

- § 858 NOZ
- Rodičovská odpovědnost zahrnuje povinnosti a práva rodičů, která spočívají....**v určení místa jeho bydliště**,... .
- § 877 NOZ

(1) Nedohodnou-li se rodiče v záležitosti, která je pro dítě významná zejména se zřetelem k jeho zájmu, rozhodne soud na návrh rodiče; to platí i tehdy, vyloučil-li jeden rodič z rozhodování o významné záležitosti dítěte druhého rodiče.

(2) Za významnou záležitost se považují zejména nikoli běžné léčebné a obdobné zákroky, **určení místa bydliště** a volba vzdělání nebo pracovního uplatnění dítěte.

Průvodce řízením o navrácení v ČR

- Upraveno v § 478 a násl. zákona 292/2013 Sb. o zvl. řízení soudním
- Místně příslušný Městský soud v Brně
- Podání návrhu
Navrhovatel: osoba, která byla protiprávním přemístěním dítěte dotčena na svých právech (zpravidla rodič, ale například i ústavní zařízení, či osoba, již bylo dítě svěřeno do výchovy)
- Ústní jednání nařízeno do 3 týdnů
- Odpůrce se nedostaví bez omluvy, nevyjádří se > má se za to, že nemá námitek

Průvodce řízením o navrácení v ČR

- Shromažďování důkazů a relevantních informací soudem
- v této fázi nastupuje významná pomoc ÚMPOD jako ústředního orgánu
- problematická je povaha vydávacího řízení právě z hlediska dokazování
- Zjištění názoru dítěte
- Nařízení ústního jednání
- Rozhodnutí o vydání/nevydání - mělo by k němu dojít do 6 týdnů od podání návrhu

Průvodce řízením o navrácení v ČR

- Vyloučeno dovolání
- Využívá se možnosti podat ústavní stížnost (Senese, Holek...)
- Předběžná vykonatelnost
- Záruky

Rozsudek o navrácení a jeho výkon

- Záruky (čl. 11/4 Nařízení Brusel IIa)
- Právo „posledního slova“ (čl. 11/8 Brusel IIa)
- Výkon rozhodnutí – soud, který návrat nařídil
- Mediace ve všech fázích

Důvody pro nenavrácení dítěte /čl. 13

Osoba, instituce nebo jiný orgán, který nesouhlasí s jeho navrácením, prokáže, že:

- a) osoba, instituce nebo jiný orgán, který měl pečovat o osobu dítěte, **ve skutečnosti nevykonával právo péče o dítě** v době přemístění nebo zadržení nebo souhlasil či později se smířil s přemístěním nebo zadržením, nebo
- b) je **vážné nebezpečí**, že návrat by dítě vystavil **fyzické nebo duševní újmě nebo je jinak dostal do nesnesitelné situace**.
- Soudní nebo správní orgán může také odmítnout nařídít návrat dítěte, zjistí-li se, že **dítě nesouhlasí s návratem** a dosáhlo věku a stupně vyspělosti, v němž je vhodné přihlížet k jeho stanoviskům.

Navrácení dítěte z ciziny

- Navrhovatel se obrací na Úřad
- Pomoc při přípravě dokladů
- Překlady – soud (podle Instrukce Ministerstva spravedlnosti ze dne 11.6.2010 č.j. 59/2010-MOC-J, kterou se upravuje postup justičních orgánů ve styku s cizinou ve věcech občanskoprávních a obchodněprávních)
- Postoupení žádosti do ciziny
- Soudní řízení – právní zastoupení
- Pomoc OSPODu při přípravě dokladů a komunikaci s žadatelem

Preventivní opatření

- Zákaz vycestování, souhlas se změnou bydliště
- Asistovaný styk
- Ochranné nástroje dle Úmluvy o styku s dětmi (sdělení MZV č. 91/2005 Sb.m.s.) – čl. 10 písm. b) (odevzdání cestovního dokladu, finanční záruky, stanovení místních podmínek...)

Co může zkomplikovat řízení v cizině

- Rozhodnutí českého soudu o styku (bez svěření do výchovy)
- Odůvodnění, že rodič si může dítě odvézt kam chce, jelikož je má v péči
- Vyčkávání na rozhodnutí zahraničního soudu o navrácení
- Průtahy při určení příslušnosti (přijetí/nepřijetí)

Vztah k řízení o úpravu rodičovské odpovědnosti

- Čl. 19 odst. 2 Nařízení Brusel IIa – **litispendence**. Pokud je řízení ve věci rodičovské zodpovědnosti ke stejnému dítěti v téže věci zahájeno u soudů různých členských států, přeruší soud, u něhož bylo řízení zahájeno později, bez návrhu řízení až do doby, než se určí příslušnost soudu, který řízení zahájil jako první.
- Někdy soudy čekají na výsledek návratového řízení

Vztah k řízení o úpravu rodičovské odpovědnosti

- Přerušení řízení dle čl. 16 Haagské úmluvy o únosech: soud státu, kam bylo dítě uneseno nemůže věcně rozhodovat o právu péče o dítě dokud nebude rozhodnuto, že dítě nemá být vráceno, nebo nebude-li v přiměřené lhůtě podán návrh na navrácení.

Vztah k řízení o úpravu rodičovské odpovědnosti

- Čl. 11 odst. 8 Nařízení Brusel IIa - Bez ohledu na rozhodnutí o nenavrácení vydané na základě článku 13 Haagské úmluvy z roku 1980 je za účelem zajištění navrácení dítěte vykonatelné každé následné rozhodnutí nařizující navrácení dítěte, které vydal soud příslušný podle tohoto nařízení – **právo posledního slova**

Úřad pro mezinárodněprávní
ochranu dětí

[Zobrazit / Záhloví a zápatí / Název dokumentu](#)

[Zobrazit / Záhloví a zápatí / Datum](#)

DĚKUJI ZA POZORNOST